

**229. Bijbelstudie over
PSALM 83
TEHILIM 83
תהלים פ"ג**

Deel 6: Het oordeel over Israëls vijanden

Door de dramatische gebeurtenissen van 7 oktober 2023, precies 50 jaar na de Yom Kipur-oorlog, en de daarop volgende weken werd ik sterk bepaald bij Psalm 83, waarin tien naburige volken en landen samenzworen om aanslagen te plegen tegen Israël en G'ds volk uit te roeien. Op dagen waarop תחנונים tachanunim [smeebeden] in de synagoge worden gezegd, wordt deze psalm gelezen, ook op Purim en Tisha b'Av, de 9^e van de maand Av. Met de strijdkreet "From the river to the Sea", die sinds het uitbreken van de Gaza-oorlog wereldwijd te horen is, alsook de toename van het antisemitisme zijn de woorden van Psalm 83 nu actueler dan ooit, want Israël wordt immers niet alleen vanuit de Gazastrook aangevallen, maar ook vanuit Libanon, Syrië en zelfs Jemen. Een vraag die velen bezig houdt is derhalve, of we de woorden van de psalmist Asaf nu in deze dagen letterlijk om ons heen zien gebeuren of spreekt hij over een gebeurtenis, die reeds vele eeuwen geleden heeft plaatsgevonden of die pas in de verre toekomst moet plaatsvinden? Vandaar deze bijbelstudie.

Nadat in de verzen 7 t/m 9 alle deelnemers van de vijandige alliantie tegen de Eeuwige en Zijn land en volk Israël werden opgesomd, die wij in de vorige delen van deze studiereeks grotendeels hebben geïdentificeerd met de huidige leden van de aan Iran gelieerde "As van het Verzet", vraagt Asaf aan de G'd van Israël, om met dit vijandig bondgenootschap te doen zoals Hij ook vroeger met Zijn vijanden heeft gedaan:

תהלים Tehilim [Psalmen] 83:10-11

"Doe met hen als met Midjan, als met Sisera en Jabin in het Kisondal, die bij Endor werden vernietigd en als mest op het land bleven liggen!" (NBV). NBG: *"Doe hun als Midjan, als Sisera, als Jabin aan de beek Kison, die bij Endor vernietigd werden, tot mest werden voor het land!"* Groot Nieuws Bijbel: *"G'd, tref hen zoals Midjan, als Sisera en als Jabin bij de Kisonbeek. Zij werden bij Endor verslagen, als mest lagen hun lijken op het land!"* Het Boek: *"Doe met hen maar hetzelfde als U met de Midjanieten deed en als met Sisera. Of zoals met Jabin bij de rivier de Kison. Zij werden bij Endor verslagen en gedood, hun lijken dienden als mest voor het land!"*

Asaf wijst de Eeuwige op Zijn handelen met Mid'yan [Midjan], waar ik bij de bespreking van vers 11 nader op in zal gaan, met Sis'ra [Sisera] en met Yavin [Jabin]. Hij verhaalt, wat HaShem met Yavin, de koning van Kanaän en zijn legeroverste Sis'ra heeft gedaan, die zijn roemloze einde had gevonden aan de beek Qishon [Kison]. Sis'ra en daarmee dus ook zijn koning Yavin werden vernietigd bij Ein-Dor [Endor], dat niet te verwarren is met de fictieve planeet Endor uit het Star Wars-universum, waar de schattige Ewoks in de bossen wonen, maar een stad in de Jezreël-vallei, vlakbij M'gido [Megiddo], waar volgens Openbaring 16:16 de eschatologische eindstrijd zal plaatsvinden: De Slag bij Harmagedon!

Met zijn verwijzing naar het einde van Sis'ra en Yavin doelt Asaf op het uitgebreide verslag in het boek Richteren: *"Na de dood van Ehud deden de Israëlieten weer wat slecht is in de ogen van de Eeuwige. Daarom leverde de Eeuwige hen uit aan koning Yavin [Jabin] van Kanaän, die regeerde in Chatzor [Hasor]. De bevelhebber van diens leger heette Sis'ra [Sisera]; hij had zijn legerkamp in Charoset-haGoyim [Charoset-Haggojim]. Yavin beschikte over negenhonderd ijzeren strijdagens en heerste met harde hand over Israël, wel twintig jaar lang. Daarom riepen de Israëlieten de Eeuwige te hulp. In die tijd was een zekere D'vora [Debora] rechter over Israël. Deze D'vora, de vrouw van Lapidot, was profetes. Ze hield zitting onder de D'vorapalm tussen Rama en Beit-El [Betel], in het bergland van Efrayim [Efraïm], en daar kwamen de Israëlieten haar hun rechtsgeschillen voorleggen. D'vora liet Baraq [Barak], de zoon van Avinoam [Abinoam], afkomstig uit Qedesh [Kedes] in Naftali, bij zich komen en zei tegen hem: De*

Eeuwige, de G'd van Israël, gebiedt u: Trek met tienduizend man uit de stammen Naf'tali en Z'vulun [Zebulun] op naar de Tavor [Tabor]. Dan zal Ik Yavins legeraanvoerder Sis'ra met al zijn strijdagens en soldaten laten optrekken tot in het dal van de Qishon [Kison] en hem aan je uitleveren. Als u meegaat, zal ik gaan, antwoordde Baraq, maar als u niet meegaat, ga ik niet. Goed, zei D'vora, ik zal met u meegaan. Maar let wel, u zult geen eer behalen aan deze veldtocht, want de Eeuwige zal Sis'ra uitleveren aan een vrouw. Zo besloot D'vora met Baraq mee te gaan naar Qedesh. (...) Sis'ra kreeg bericht dat Baraq de Tabor op gegaan was. Daarom riep hij zijn soldaten onder de wapenen en trok met al zijn negenhonderd ijzeren strijdagens en zijn hele leger vanuit Charoshet-haGoyim op naar het dal van de Qishon. D'vora spoorde Baraq aan: Vooruit! Vandaag levert de Eeuwige Sis'ra aan u uit. Hij zal voor u uit gaan. Toen kwam Baraq de Tabor af met tienduizend man achter zich aan. Op het moment dat de manschappen van Sis'ra Baraq zagen verschijnen, zaaide de Eeuwige paniek onder hen en ontstond er grote verwarring. Sis'ra sprong van zijn wagen en maakte zich uit de voeten. Baraq achtervolgde de strijdagens en de soldaten tot in Charoshet-haGoyim. Alle soldaten van Sis'ra sneuvelden; niet een bleef er in leven. Sis'ra vluchtte te voet naar de tent van Ya'el [Jaël], de vrouw van de Keniet Chever [Heber], want hij wist dat de familie van Chever op goede voet stond met koning Yavin van Chatzor. Ya'el kwam hem tegemoet en zei: Kom binnen, heer, kom binnen. Wees niet bang. Hij ging bij haar de tent binnen en zij verborg hem onder een deken. Geef me wat water te drinken, vroeg hij, ik heb zo'n dorst. Ya'el opende een melkzak, gaf hem te drinken en dekte hem weer toe. Toen zei hij: Ga in de tentopening staan. Als er dan iemand komt vragen of er een man bij u is, moet u zeggen: Nee, er is hier niemand. Ya'el nam een tentpin en een hamer en sloeg de tent binnen. Ze sloeg, terwijl hij daar uitgeput in slaap lag, de tentpin dwars door zijn hoofd de grond in, zodat hij stierf. Op dat moment kwam Baraq eraan, op jacht naar Sis'ra. Ya'el ging hem tegemoet en zei: Kom, ik zal u de man laten zien die u zoekt. Baraq ging met haar naar binnen - en daar lag Sis'ra, dood, met de tentpin door zijn hoofd. Zo bracht G'd koning Yavin van Kanaän in zijn strijd met de Israëlieten een zware nederlaag toe. Daarna wist Israël koning Yavin steeds verder terug te dringen, totdat ze hem hadden vernietigd!“ (שׁוֹפְטִים Shof'tim [Richteren] 4:1-9 en 12-24, NBV).

In vers 10 van Psalm 83 zei Asaf tegen de Eeuwige met het oog op het bondgenootschap, dat Israël wil vernietigen en G'ds eigen land in bezit wil nemen: “Doe met hen als met Mid'yan [Midjan]!” In de verzen 11 en 12 verzoekt hij de Eeuwige om de politieke en militaire leiders van deze vijandelijke coalitie even hard te straffen zoals Hij destijds met Oreb [Oreb] en Z'ev [Zeëb], de beide legeraanvoerders van de Midjanieten, en de beide Midjanitische koningen Zevach [Zebach] en Tzal'muna [Salmunna] had gedaan:

תהלים Tehilim [Psalmen] 83:12-13

“Maak hen, hun edelen, als Oreb en Zeëb, als Zebach en Salmunna al hun vorsten, die zeiden: Wij willen in bezit nemen de woonsteden G'ds!” (NBG). NBV: “Behandel hun vorsten als Oreb en Zeëb, hun leiders als Zebach en Salmunna, die zeiden: Wij bezetten het land waar G'd Zijn woning heeft!” Groot Nieuws Bijbel: “Tref hun leiders zoals U Oreb en Zeëb hebt getroffen, versla hun aanvoerders zoals U Zebach en Salmunna hebt verslagen. Zij zeiden: Laten we dat land veroveren, dat land van G'd in bezit nemen!” Het Boek: “Dood hun leiders, zoals U met de koningen Oreb en Zeëb hebt gedaan. Doe met hun koningen hetzelfde als U deed met de Midjanitische koningen Zebach en Zalmuna. Want zij wilden uw land in bezit nemen!”

Deze edelen en vorsten van Mid'yan wisten dus maar al te goed, dat Israël het land van de Eeuwige is, het land waar G'd Zijn woning heeft, en juist daarom wilden ze dat land in bezit nemen! En dat is ook precies wat de vijandelijke coalitie in Psalm 83 wil, die zich daarin door de VN en door de Mainstream Media gesteund ziet, die de Israel afschilderen als de bezetter van het hele gebied “van de rivier tot aan de zee”, en zelfs de Tempelberg opeisen, de woonstede G'ds! Oreb [Oreb] en Z'ev [Zeëb], de beide eerstgenoemde edelen, waren de aanvoerders van de Midjanitische strijdkrachten, die samen met de Amalekieten en andere bondgenoten G'ds land wilden veroveren. Hoe het met hen afliep lezen wij in het volgende verslag: “Weer sloten de Midjanieten, de Amalekieten en andere woestijnvolken uit het oosten zich aaneen. Ze staken de Jordaan over en sloegen hun tenten op in de vallei Yiz'r'el [Jizreël]. (...) Toen zei de Eeuwige tegen Gid'on [Gideon]: Het leger dat je bij je hebt is te groot. Ik lever de Midjanieten niet aan

jullie uit, want Ik wil niet dat Israël zich erop beroemt dat het zich op eigen kracht heeft bevrijd! (...) Gid'on hield dus alleen die driehonderd man bij zich en stuurde de rest van de Israëlieten weg, elk naar zijn eigen woonplaats. (...) Die nacht zei de Eeuwige tegen Gid'on: Het is zover! Doe een aanval op hun kamp; Ik geef het je in handen. En als je geen aanval durft te wagen, sluip dan met je knecht Pura naar beneden om te horen waar ze het over hebben. Dat zal je moed geven voor de aanval. Samen met zijn knecht Pura sloop Gid'on tot vlak bij de voorposten van de vijand. De Midjanieten waren met de Amalekieten en nog andere woestijnvolken als sprinkhanen over de vlakke uitgezwermd. Ze hadden zo veel dromedarissen als er zand is op het strand langs de zee. Toen Gid'on aankwam, was er juist iemand aan het vertellen wat hij had gedroomd. Wat ik nu toch gedroomd heb! zei hij. Een gerstebrood rolde razendsnel rond door het kamp, botste tegen een tent aan en kegelde die omver, zodat hij in elkaar zakte. Dat kan niets anders zijn dan het zwaard van de Israëliet Gid'on, de zoon van Yoash [Joas], verklaarde zijn kameraad. Dat betekent dat G'd hem ons met ons hele kamp in handen heeft gegeven. Zodra Gid'on de droom en de uitleg ervan had gehoord, boog hij zich dankbaar neer. Terug in het kamp spoorde hij de Israëlieten aan: Het is zover! De Eeuwige geeft jullie het kamp van Mid'yan in handen! Hij verdeelde de driehonderd man in drie groepen en gaf ieder van hen een ramshoorn en een lege kruik met een brandende fakkel erin. Toen zei hij: Let goed op wat ik doe. Wanneer ik de voorposten van het kamp ben genaderd, moeten jullie precies hetzelfde doen als ik. Blazen wij, ik en mijn groep, op de ramshoorn, dan moeten jullie ook op je ramshoorn blazen, rond heel het kamp, en schreeuwen: Voor de Eeuwige en Gid'on! Aan het begin van de middelste nachtwake, vlak na de wisseling van de wacht, kwam Gid'on met zijn groep van honderd man bij de voorposten van het kamp. Ze bliezen op hun ramshoorns en sloegen de kruiken die ze bij zich hadden aan stukken. Alle drie de groepen bliezen nu op hun ramshoorns en sloegen hun kruiken kapot. Ze hielden hun fakkels in de linkerhand en hun ramshoorns in de rechter en schreeuwden: Te wapen voor de Eeuwige en Gid'on! Ze bleven rond het kamp staan en brachten de Midjanieten in rep en roer. Terwijl de driehonderd Israëlieten op hun ramshoorns bliezen, liet de Eeuwige de Midjanieten in heel het kamp het zwaard tegen elkaar opnemen, tot ze uiteindelijk op de vlucht sloegen in de richting van Tz'rera [Serera], naar Beit-Hashita [Bet-Hassitta], tot aan de rivieroever bij Avel-M'chola [Abel-Mechola], boven Tabat [Tabbat]. (...) Ze overmeesterden Orev [Oreb] en Z'ev [Zeëb], de beide legeraanvoerders van de Midjanieten. Orev werd gedood bij de Rots van Orev, en Z'ev bij de Perskuip van Z'ev. Ze zetten de achtervolging op de Midjanieten in en brachten de hoofden van Orev en Z'ev naar Gid'on, die inmiddels de Jordaan was overgestoken!" (שׁוֹפְטִים Shof'tim [Richteren] 6:33, 7:2, 8a, 9-22 en 25, NBV).

Naast deze twee noemde Asaf in Psalm 83 nog twee andere namen: Zevach [Zebach] en Tzal'muna [Salmunna]. Zij waren de beide koningen van de Midjanieten, die dachten, G'ds land en Zijn woonplaats ongestraft in bezit te kunnen nemen om Hem daarmee te honen en te vernederen, maar ook zij ontliepen hun straf niet: "Zevach en Tzal'muna hadden intussen hun kamp opgeslagen in Qar'qor [Karkor]. Ze waren met ongeveer vijftienduizend man, meer was er van het leger van de woestijnvolken niet over. Honderdtwintigduizend geoefende krijgslieden waren al gesneuveld. Gid'on volgde de nomadenroute ten oosten van Novach [Nobach] en Yog'beha [Jogboha] en slaagde erin het kamp van de Midjanieten, die zich veilig waanden, te overrompelen. De beide koningen Zevach en Tzal'muna probeerden in de algemene verwarring te ontkomen, maar hij haalde ze in en nam ze gevangen. (...) Gid'on vroeg aan Zevach en Tzal'muna: Wat waren dat voor mannen die u bij de Tavor [Tabor] hebt gedood? Ze zagen er net zo uit als u, antwoordden ze. Het leken stuk voor stuk wel koningszonen. Toen zei Gid'on: Dat waren mijn volle broers, de zonen van mijn eigen moeder. Zo waar de Eeuwige leeft, als u hen toen in leven had gelaten, zou ik u nu niet doden. En hij droeg zijn oudste zoon Yeter [Jeter] op: Vooruit, dood ze! Maar de jongen trok zijn zwaard niet; hij durfde niet, omdat hij nog zo jong was. Zevach en Tzal'muna zeiden: Doet u het dan zelf. U bent mans genoeg. Toen doodde Gid'on hen zelf!" (שׁוֹפְטִים Shof'tim [Richteren] 8:10-12 en 18-21, NBV).

Door naar deze twee eerdere overwinningen over hun vijanden te verwijzen, die de Eeuwige Zijn volk Israël gegeven heeft in de dagen van Baraq en Gid'on, en de doodstraf voor hun leiders, wilde Asaf de Eeuwige verzoeken, dit ook met de toekomstige vijanden te doen, die Zijn volk willen uitroeien en Zijn land in bezit willen nemen. In de eindtijdprofetieën, die wij straks zullen doornemen, zien wij, dat Hij dit daadwerkelijk ook gaat doen, waardoor de zojuist gelezen

overwinningen en strafgerichten inderdaad als een voorafschaduwning gezien kunnen worden van G'ds oordeel over de vijanden van Israël in de toekomst, hetgeen ook ons in deze huidige tijd ter bemoediging mag dienen. Asaf gaat verder:

תהלים Tehilim [Psalmen] 83:14

“Mijn G'd, maak hen als een werveldistel, als kaf voor de wind!” (NBG). NBV: *“Mijn G'd, maak hen tot distelpluis, tot kaf dat verwaait in de wind!”* Groot Nieuws Bijbel: *“G'd, blaas hen uiteen als distelpluizen, als kaf in de wind!”* Het Boek: *“Mijn G'd, laat hen zweven als de zaaies van een distel, blaas hen weg als kaf dat door de wind wordt verdreven!”*

Hij vraagt de Eeuwige, om de samenzweerders van het vijandige bondgenootschap uiteen te blazen als distelpluizen en als kaf, die willoos door de wind en de storm in alle richtingen worden weggeblazen, zoals ook de profeet heeft geschreven: *“Hoor, machtige volken gaan tekeer, zij gaan tekeer als de bulderende zee; de naties razen, zij razen als een donderende waterval. Maar G'd spreekt hen dreigend toe en ver stuiven ze weg, als kaf op de bergen, opgejaagd, opgejaagd door de wind, als distelpluizen, meegevoerd door de storm. 's Avonds zaaien ze nog paniek, voor de morgen zijn ze al verdwenen! Dat staat hun te wachten die ons beroven, dat is het lot van wie ons plunderen!”* (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 17:13-14, Groot Nieuws Bijbel). Het Boek: *“Wee de legers, die in de richting van G'ds land denderen! Al bulderen zij als grote golven, die zich op het strand storten, G'd zal hun het zwijgen opleggen. Zij worden uiteengejaagd als kaf, dat door de wind wordt weggeblazen, als opwaaiend stof in een storm. 's Avonds voelt Israël zich nog bedreigd, maar de volgende morgen zijn haar vijanden dood. Dat is het verdiende loon van hen, die het volk van G'd uitplunderen en vernietigen!”* Asaf geeft nog een vergelijking om hen G'ds almacht en verhevenheid te tonen:

תהלים Tehilim [Psalmen] 83:15-16

“Gelijk een vuur dat het woud verbrandt, gelijk een vlam die de bergen in laaiende gloed zet, vervolg hen zó met Uw storm, verschrik hen met Uw wervelwind!” (NBG). NBV: *“Zo snel als vuur het bos verbrandt, als vlammen de bergen verschroeien, laat zo Uw storm hen voortjagen, Uw wervelwind hen verwarren!”* Groot Nieuws Bijbel: *“Vernietig ze, zoals vuur een bos in de as legt en het groen op bergen verbrandt. Vaag hen weg met Uw storm, verschrik hen met Uw orkaan!”* Het Boek: *“Zoals het vuur een bos verbrandt en de vlammen de bergen roodgloeiend maken, achtervolg hen zo met Uw storm, jaag hun schrik aan met Uw wervelwind!”*

Zoals het verterende vuur vele bossen in de as legt, hetgeen we de laatste jaren steeds vaker zien gebeuren, en de vlammen zelfs de bergen in een laaiende gloed zetten, zo vraagt Asaf de Eeuwige in Psalm 83 om de vijanden van Israël met Zijn storm weg te vagen en hen met Zijn wervelwind schrik aan te jagen, zoals ook geschreven staat: *“Kijk, de Eeuwige stuurt in Zijn toorn een razende wervelwind om deze g'ddeloze mannen weg te vagen! De vreselijke toorn van de Eeuwige zal pas voorbij zijn wanneer Hij de volledige straf die over hen is uitgesproken, heeft uitgevoerd!”* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia] 23:19-20, Het Boek). En wederom: *“Kijk, plotseling brult de allesvernietigende wervelwind van de Eeuwige; Hij zal losbarsten boven de hoofden van de g'ddelozen! De Eeuwige zal Zijn brandende toorn pas laten bedaren wanneer Hij alle plannen, waartoe Hij had besloten, heeft uitgevoerd. Later zult u begrijpen wat Ik u nu vertel!”* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia] 30:23-24, Het Boek). De profeet Nachum schreef: *“Wie houdt zich staande in Zijn toorn? Wie houdt stand in de gloed van Zijn woede? Zijn woede is als een laaiend vuur, rotsen spatten voor hem uiteen!”* (נחום Nachum [Nahum] 1:6, NBV).

Het was dus zeer zeker geen vrijblijvend verzoek, dat de psalmist Asaf aan de Eeuwige gericht had, want de zojuist geciteerde woorden van deze beide profeten laten zien, dat de G'd van Israël wel degelijk naar de smeekbeden van Asaf heeft geluisterd en dat Hij dit inderdaad zal uitvoeren als de tijd daarvoor gekomen is. G'ds vijanden, die zich hebben verenigd met het doel, Zijn volk Israël te verdelgen en Zijn land in bezit te nemen, gaan zeker niet vrijuit! Vrijwel alle in de verzen 7 t/m 9 van Psalm 83 genoemde deelnemers aan dit bondgenootschap tegen

Israël passeren de revue in de onderstaande profetieën over de grote en geduchte Dag des HEREN, in het Hebreeuws Yom HaShem genaamd. Alle eerdere oordelen over deze landen en volken, die reeds in het verleden hebben plaatsgevonden, zijn slechts een voorafschaduwning van G'ds oordeel over Zijn vijanden en de vijanden van Zijn volk Israël in de toekomst.

יום יהוה Yom HaShem - De Dag des HEREN

Toch voordat het oordeel over hen wordt volstrekt, geeft de Eeuwige hen nog een kans om van gedachte te veranderen en zich alsnog te bekeren. Toch niet alleen voor hen, maar voor alle g'ddelozen in de hele wereld geldt deze ernstige waarschuwing: *“Weeklaag! Want Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige] is nabij, de dag van ondergang die komt van Shadai [de Ontzagwekkende]! Daarom trillen alle handen en verweekt ieders hart van angst. De mensen zijn door schrik bevangen. Door kramp en pijn krimpen ze ineen als een vrouw in barensnood. Radeloos staren ze elkaar aan, de vlammen slaan hun uit. Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige] breekt aan, meedogenloos, grimmig, in brandende toorn! Het land zal in een woestijn veranderen, de zondaars die er wonen verdelgt Hij! De sterren aan de hemel geven geen licht meer, sterrenbeelden doven uit, de zon is verduisterd als ze opkomt, het licht van de maan is verdwenen. Dan laat Ik de wereld boeten voor haar slechtheid, de g'ddelozen voor hun verdorvenheid. Ik breek de trots van hoogmoedigen, hooghartige tirannen verneder Ik. Ik maak mensen schaarser dan goud, stervelingen zeldzamer dan zuiver goud uit Ofir. Ik zal de hemel doen wankelen, de aarde raakt bevend van haar plaats op de Dag van de Eeuwige Tz'vaot, de grimmige dag van Zijn brandende toorn!”* (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 13:6-13, NBV).

En wederom weerklinkt de ernstige waarschuwing om er rekening mee te houden dat dit al heel spoedig kan gebeuren: *“O angstwekkende dag! Nabij is Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige], de dag van ondergang die komt van de Ontzagwekkende! (...) Blaas de Shofar [ramshoorn] op de Tziyon [Sion], blaas alarm op Mijn heilige berg; laat alle inwoners van het land beven van ontzetting: Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige] komt! Hij is nabij! Het is een dag van duisternis en donkerheid, een dag van dreigende, donkere wolken! (...) De zon verandert in duisternis en de maan in bloed. Dan komt Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige], groot en ontzagwekkend. Dan zal ieder die de naam van de Eeuwige aanroept ontkomen: op de Tziyon [Sion], in Yerushalayim [Jeruzalem], is een toevlucht te vinden, zoals de Eeuwige heeft beloofd; ieder die Hij roept zal worden gered!”* (יואל Yo'el [Joël] 1:15, 2:1-2a en 3:4-5, NBV).

Alle vijanden van de Eeuwige en Zijn volk zullen op die dag ter verantwoording geroepen worden en hun verdiende straf ontvangen. Toch niet alleen de tien leden van de vijandelijke alliantie tegen G'ds volk Israël die in Psam 83 genoemd zijn zullen door de Eeuwige worden berecht, maar ook de wereldleiders, die het voor hen opnemen en G'ds land hebben verdeeld: *“In die tijd, wanneer Ik het lot van Juda en Jeruzalem verander, zegt de Eeuwige, zal Ik alle volken van de wereld verzamelen in Emeq Y'hoshafat [het dal waar de Eeuwige oordeelt]. Ik zal daar een proces tegen hen aanspannen, omdat zij Mijn volk kwaad hebben gedaan en Mijn erfenis, Israël, over de hele wereld hebben verstrooid en Mijn land onder elkaar hebben verdeeld. Zij hebben een deel van Mijn volk tot slaaf gemaakt en verhandelden een jongen voor een prostituee en een meisje voor genoeg wijn om dronken van te worden. Probeer niet tussenbeide te komen, Tyrus en Sidon! Willen jullie wraak op Mij nemen, steden van de Filistijnen? Pas op of Ik zal snel terugslaan en de wraak op jullie eigen hoofden laten neerkomen! Mijn zilver en goud en andere kostbare schatten hebben jullie weggenomen en naar de afgodentempels gebracht. Jullie hebben de inwoners van Juda en Jeruzalem verkocht aan de Grieken die hen meenamen, ver weg naar hun eigen land. Maar Ik zal hen weer terugbrengen uit al die plaatsen waarheen jullie hen hebben verkocht en Ik zal jullie je verdiende loon geven voor wat jullie hebben gedaan. Ik zal jullie zonen en dochters verkopen aan de mensen in Juda en zij zullen hen doorverkopen aan de Sabeeërs die ver weg wonen, zegt de Eeuwige. Kondig dit wijd en zijd aan: maak u klaar voor de oorlog! Laten de beste soldaten aantreden en mobiliseer het leger! Smelt uw ploegen en maak er zwaarden van. Van uw snoeimessen kunt u speren maken. Laten de zwakken dapper en sterk zijn. Maak u klaar en verzamel u, alle omringende volken. Ja, Eeuwige, laat nú Uw dappere strijders daarheen afdalen. Laten alle volken zich verzamelen in Emeq Y'hoshafat [het dal waar de Eeuwige oordeelt], want daar zal Ik zitten om hen allemaal te vonnissen. Sla de sikkel er nu in, want het*

is tijd om te oogsten. Vooruit, trap de druiven plat in de perskuip, want hij is boordevol en stroomt zelfs over van de g'ddeloosheid van die mensen. Massa's mensen wachten in het dal op hun vonnis. Want Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige] komt eraan in het 'Dal van het Oordeel.' De zon en de maan zullen worden verduisterd en de sterren zullen verbleken. De Eeuwige brult uit Tziyon [Sion] en laat Zijn stem in Jeruzalem weerklinken zodat de hemel en de aarde beven. Maar voor Zijn volk Israëel zal de Eeuwige een toevluchtsoord zijn, een veilige vesting. Dan zult u eindelijk weten dat Ik, de Eeuwige, uw G'd ben en Mijn woonplaats is gevestigd op Tziyon, Mijn heilige berg!" (יְאוּלַּל Yo'el [Joël] 3:1-17, Het Boek; H: 4:1-17).

Edom werd in vers 7 van Psalm 83 als eerste genoemd in het rijtje van de samenzweeiders tegen Israëel en daarom luidt de profetie: "De dag komt, spreekt de Eeuwige, dat Ik de wijzen van Edom zal doden, zodat er in het bergland van Esav [Esau] niemand meer is met enig verstand. De helden van Teman zullen verlamd staan van schrik; in het bergland van Esav wordt iedereen omgebracht, niemand blijft in leven. Je hebt je tegen het volk van Ya'aqov [Jakob] gekeerd, geweld gebruikt tegen je eigen broeder. Daarom zul je met schande worden overdekt en voor altijd uitgeroeid! (...) Maar Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige] is nabij voor alle volken; dan zal er met jou gedaan worden wat jij met hen gedaan hebt, dan zullen je daden op je eigen hoofd neerkomen! (...) Het volk van Ya'aqov [Jakob] zal zijn bezetters verjagen: Ya'aqovs volk zal het vuur zijn, en het volk van Esav de stoppels. De stoppels gaan in vlammen op, het vuur zal ze verteren, en niemand van Esavs volk zal ontkomen, de Eeuwige heeft gesproken! Het volk van Ya'aqov [Jakob] zal de Negev en het bergland van Esav in bezit nemen, het heuvelland en het gebied van de Filistijnen, en ook de gebieden van Efraïm [Efraïm] en Shom'ron [Samaria], en Bin'yamin [Benjamin] en Gil'ad [Gilead]. De ballingen uit Israëel, een legermacht geworden, zullen het land van de Kenaänieten veroveren tot aan Tzar'fat [Sarefat], en de ballingen uit Jeruzalem, nu nog in S'farad [Sefarad] zullen de steden van de Negev in bezit nemen. Bevrijders zullen de Tziyon [Sion] opgaan en regeren over het bergland van Esav, en aan de Eeuwige zal het koningschap toebehoren!" (עֲבַדְיָה Ovad'ya [Obadja] 1:8-10, 15 en 17-21, NBV).

Sommige namen in deze profetie zijn interessant. Zo staat er in vers 9, dat de helden van Teman verlamd zullen staan van schrik. Teman was een kleinzoon van Esav en het door zijn nakomelingen bewoonde gebied in Edom droeg eveneens de naam Teman. Het opmerkelijke is echter, dat תִּמְאַן Teman ook de Hebreeuwse naam voor Jemen is, en dat het woord 'helden' ook met 'strijders' vertaald kan worden. En wie zijn de strijders in het huidige Jemen? De door Iran gesteunde sjiiitische Huthi's, die eveneens deel uitmaken van de 'As van het Verzet', die door premier Netanyahu de 'As van het Kwaad' genoemd wordt. Volgens de profetie in חֲבַקּוּק Chavaquq [Habakuk] 3:3 komt de Eeuwige op Yom HaShem uit Teman om de wereld te oordelen. De profeet Ovad'ya [Obadja] schrijft in vers 20, dat de uit de verstrooiing teruggekeerde Israëlieten het land van de Kenaänieten zullen veroveren tot aan צַרְפַּת Tzar'fat [Sarefat], een Fenicische stad aan de Middellandse Zee in het huidige Libanon tussen Tyrus en Sidon, die ook bekend stond onder de naam Sarepta. Bedenk wel, dat dit allemaal pas in de toekomst zal gebeuren, en wel op Yom HaShem, niet eerder! In vers 21 heeft hij het over de ballingen uit Jeruzalem, die nu nog zich סְפַרְדִּים Sefarad bevinden. Over de locatie daarvan zijn de meningen verdeeld. Sommige christelijke bijbeluitleggers denken daarbij aan de landstreek Sheparda ten Zuidoosten van Medië in het huidige Iran, maar Joodse geleerden gaan ervan uit dat we op basis van de Hebreeuwse naam in deze tekst eerder moeten denken aan Spanje, want סְפַרְדִּים Sefarad is immers sinds mensen heugen de Hebreeuwse naam voor Spanje. Met deze ballingen kunnen derhalve zonder meer Sefardische Joden bedoeld zijn.

Maar dit even ter zijde. Waar het in deze profetie om gaat is de straf die Edom op deze dag moet ondergaan voor de zware schuld, die het op zich geladen heeft, hetgeen ook Ezechiël heeft geprofeteerd: "Daarom, zegt Adonai HaShem, zal Ik Mijn hand tegen Edom opheffen. Ik zal er mens en dier uitroeien, Ik zal het land verwoesten; van Teman tot Dedan zullen allen door het zwaard worden geveld. Door Israëel, Mijn volk, zal Ik Mij op Edom wreken: Israëel zal Edom treffen met Mijn woede en Mijn toorn, en zo zal Edom Mijn wraak leren kennen, spreekt Adonai HaShem!" (יְחֵזְקֵאל Yechez'q'el [Ezechiël] 25:13-14, NBV). Toch niet alleen Edom zal op die dag keihard gestraft worden, maar ook alle andere landen en volken, die zich vijandig opgesteld

hebben tegen de Eeuwige en Zijn volk Israël. Vooral hun regeringsleiders en degenen uit hun volken die het met hen eens zijn en hun haat tegen Israël met hen delen en uiten. Zij allen zullen ondervinden, dat het vreselijk is om in de handen te vallen van de levende G'd! (עבריים) Iv'rim [Hebreeën] 10:31). Toch ook uit al deze volken zullen de rechtvaardigen, die ontzag voor de G'd van Israël hebben en Zijn land en volk steunen, gespaard worden.

“Let op!, kondigt Adonai Tz'vaot [de Here van de hemelse legers] aan: de dag van het oordeel komt eraan, brandend als een oven! Alle overmoedige en g'ddeloze mensen zullen die dag worden verbrand als stro. Als een boom zullen zij door het vuur worden verteerd, met wortel en al. Maar voor allen die eerbied voor Mij hebben, zal de Zon van de Gerechtigheid opgaan met genezing onder haar vleugels. Dan zult u naar buiten gaan en springen van vreugde als kalveren, die in de wei worden losgelaten. De g'ddelozen zullen worden vertrapt tot stof onder uw voeten op de dag, die nadert, zegt Adonai Tz'vaot [de Here van de hemelse legers]. Denk deraan de wetten van Mijn dienaar Moshe [Mozes] te gehoorzamen, die Ik hem op de berg Chorev [Horeb] heb gegeven. Kijk, Ik zal u nog een profeet als Eliyahu [Elia] sturen, voordat die grote, angstaanjagende Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige] aanbreekt. Zijn prediking zal vaders en kinderen weer bij elkaar brengen. Zij zullen één van hart en ziel zijn. Want zij zullen inzien, dat als zij zich niet bekeren, Ik zal komen en hun land volkomen zal verwoesten!” (מלאכי) Mal'achi [Maleachi] 4:1-6, Het Boek; H: 3:19-24).

Zoals we hierboven al zagen hebben diverse profeten melding gemaakt van Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige]. Zo schreef ook de profeet Sefanja: *“Zwijg in de aanwezigheid van Adonai HaShem, want de Dag van de Eeuwige breekt al snel aan! (...) De grote Dag van de Eeuwige breekt spoedig aan! Hij komt snel dichterbij; dan zullen heldhaftige mannen bittere tranen huilen. Die dag is een dag van G'ds toorn, een dag van wanhoop en angst, van vernieling en vernietiging, van donkerheid, wolken en dikke duisternis. Op die dag zullen shofargeschal en krijgsgeschreeuw weerklinken bij de aanval op de versterkte steden en hun hoge hoektorens. Ik zal de mensen angst aanjagen, zodat zij als blinden ronddwalen, want zij hebben gezondigd tegen de Eeuwige! Hun bloed zal rijkelijk vloeien en hun lijken zullen op straat vergaan! (...) Kom tot inkeer, schaamteloos volk! Nu kan het nog, straks is het te laat. Kom tot uzelf, voordat de toorn van de Eeuwige over u losbarst en de dag van Zijn oordeel aanbreekt. Laten de nederigen die de Eeuwige gehoorzamen, Hem om redding smeken. Wees nederig en rechtvaardig. Misschien zal de Eeuwige u op die dag sparen. 'Aza [Gaza], Ashqelon [Askelon], Ashdod [Asdod] en Eqron [Ekron], al deze Filistijnse steden zullen door verwoesting getroffen worden en veranderen in ruïnes. Onheil komt over u, Filistijnen die aan de kust en in het land Kanaän wonen! Ook u wordt door het oordeel van de Eeuwige getroffen. Hij zal u tot de laatste man uitroeien. De kuststreek zal veranderen in een weidegebied voor schapen en geiten. De weinige overlevenden van de stam Yehuda [Juda] zullen daar weidegrond vinden. Zij zullen 's nachts slapen in de verlaten huizen van Ashqelon [Askelon]. Want de Eeuwige, hun G'd, zal naar hen omzien en een verandering ten goede bewerken. Ik heb gehoord hoe de Moabieten en Ammonieten Mijn volk uitlachten en bespotten en hoe zij het land van Mijn volk verachtten. Daarom, zo waar Ik leef, zegt Adonai Tz'vaot [de Here van de hemelse legers], de G'd van Israël, Ik zal Moab en Ammon verwoesten, net zoals Ik met S'dom [Sodom] en Amora [Gomorra] heb gedaan. Zij zullen voor eeuwig veranderen in een veld vol distels, in een zoutafgraving en in een woestijn. Wie van Mijn volk zijn overgebleven, zullen hen plunderen en hun land in bezit nemen. Dit zal het loon zijn voor hun overmoed, want zij hebben gespot en zijn tekeer gegaan tegen het volk van Adonai Tz'vaot [de Here van de hemelse legers]. De Eeuwige zal hun vreselijke dingen laten overkomen. Hij zal alle afgoden ter wereld laten wegteren en iedereen zal Hem aanbidden, ieder volk in zijn eigen land!”* (צפניה) Tz'fan'ya [Sefanja] 1:7, 1:14-17 en 2:1-11, Het Boek).

Als u goed opgelet hebt zag u, dat de Israëlische steden Ashdod, Ashqelon en Eqron in vers 4 Filistijnse steden worden genoemd. En zoals ik reeds in het eerste en vierde deel van deze studiereeks heb gedaan, zo wil ik ook nu weer met nadruk erop wijzen, dat dit een profetie voor de eindtijd is, die nog moet komen en dus geen beschrijving is van een gebeurtenis, die al in het verleden heeft plaatsgevonden. Dat wil dus zeggen dat de hier genoemde Israëlische steden en gebieden eromheen tegen die tijd weer in het bezit van de Filistijnen zullen zijn of in elk geval van een volk, dat zichzelf Filistijnen noemt en zich ook daarmee identificeert. En dat

zijn dus de huidige Palestijnen, want Palestina is in het Arabisch Filastin en de Turks Filistin. Zoals we hierboven gezien hebben waren de profeten Joël en Sefanja er heel duidelijk over hoe het met de Filistijnen in Gaza, Ashdod, Ashqelon en Eqron alsook met de bewoners van Tyrus en Sidon zal aflopen, hetgeen door de profeet Zacharia bevestigd wordt: *“De volgende boodschap gaat over de vloek die de Eeuwige heeft gelegd op het land Chadrach [Hadrach, het gebied rondom Aleppo] en op Damascus. Want de Eeuwige let nauwkeurig op alle mensen, net als Hij met Israël doet. Vervloekt is Chamat [Hamath] dat vlakbij Damascus ligt, en vervloekt zijn Tyrus en Sidon, al zijn zij nog zo wijs. Al probeert Tyrus zich te beschermen door een vesting te bouwen en is zij zo rijk geworden dat zilver voor haar is als stof en goud als modder op straat, toch zal de Eeuwige deze stad veroveren en haar vestingmuren in zee gooien. De hele stad zal in de as worden gelegd. Ashqelon zal het zien gebeuren en door schrik bevangen worden. Gaza zal beven van angst. En Eqron zal in paniek raken, want haar hoop dat Tyrus de naderende vijanden zou tegenhouden, wordt de bodem ingeslagen. Gaza zal worden veroverd en haar koning vermoord. Ashqelon zal volkomen worden ontvolkt. Vreemdelingen zullen in Ashdod de macht overnemen (NBV: In Ashdod wonen alleen nog bastaards; NBG: Dan zal een bastaardvolk in Ashdod wonen; Groot Nieuws Bijbel: In Ashdod blijft alleen een samenraapsel wonen). Zo zal Ik de trots van de Filistijnen breken. Ik zal hun afgoderij vernietigen en hun offers, die zij met bloed en al eten, tussen hun tanden uit trekken. De overlevenden zullen G'd aanbidden en in Juda een plaats verwerven als nieuwe familie: de Filistijnen uit Eqron zullen namelijk huwelijken sluiten met Judeeërs, net als de Jebusieten vroeger hebben gedaan. En Ik zal Mijn tempel bewaken en net als een wachtpost binnenvallende legers tegenhouden. Ik houd hun bewegingen nauwkeurig in de gaten en zal hen weghouden. Geen vreemde onderdrukker zal Mijn volk ooit meer overrompelen. Verheug u, Mijn volk! Juich van vreugde! Want kijk: Uw Koning komt eraan! (...) De Eeuwige zal Zijn volk aanvoeren in de strijd. Zijn pijlen zullen voorbijflitsen als bliksemschichten. Adonai HaShem zal op de Shofar blazen en uitrukken tegen de vijand als een storm die opsteekt uit de woestijn in het zuiden. Hij zal Zijn volk beschermen en het zal zijn vijanden onderwerpen en vertrappen onder zijn voeten. Het zal de vreugde van de overwinning indrinken en buiten zichzelf zijn van blijdschap. En het zal zijn vijanden afslachten; het zal een vreselijk bloedbad worden. Die dag zal de Eeuwige, hun G'd, Zijn volk redden zoals een herder zorgt voor zijn schapen!”* (זכריה Zechar'ya [Zacharia] 9:1-9 en 14-16, Het Boek).

“Dit zegt Adonai HaShem: De Filistijnen zijn wraakzuchtig geweest, ze hebben zich vol minachting gewroken; gedreven door een eeuwigdurende haat hebben ze verwoestingen aangericht. Daarom, zegt Adonai HaShem, zal Ik Mijn hand tegen de Filistijnen opheffen! Ik zal de Kaftorieten uitroeien, en wie er van hen in de kustvlakte nog in leven is, richt Ik te gronde. Ik zal Mij meedogenloos op hen wreken, in Mijn toorn zal Ik hen straffen, en dan, als Mijn wraak hen treft, zullen ze weten dat Ik de Eeuwige ben!” (יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 25:15-17, NBV). Dit laatste is tot nu toe nog steeds een onvervulde profetie gebleven, maar zoals de Eeuwige in het verleden de oude Filistijnen heeft weggevaagd, zo zullen ook hun geestelijke opvolgers, de Filistijnen van de eindtijd, de Palestijnen, in het oordeel van de Opperrechter, de G'd van Israël terecht komen, want Hij staat lijnrecht tegenover hen terwijl bijna de hele wereld aan hun kant staat. Maar wie aan Israël komt, komt aan Zijn oogappel! Dat zullen ook hun bondgenoten, waaronder de Syriërs, ondervinden: *“Dit is G'ds profetie over Damascus, de hoofdstad van Syrië: Kijk, Damascus is verdwenen! Het is niet langer een stad, het is een puinhoop, een grote ruïne geworden!”* (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 17:1, Het Boek). NBV: *“De stad Damascus zal niet meer bestaan, het zal een bouwval, een ruïne worden!”*

Hun doodstraf was echter niet waar Asaf de Eeuwige om vroeg, want hij was niet wraakzuchtig, maar wilde slechts, dat ze zich aan de G'd van Israël onderwerpen en schreef:

תהלים Tehilim [Psalmen] 83:17

“Overdek hun aangezicht met schande, opdat zij Uw naam zoeken, o Eeuwige!” (NBG). NBV: *“Overdek hen met schande, dan zullen zij vragen naar Uw naam, Eeuwige!”* Groot Nieuws Bijbel: *“Eeuwige, zet ze te schande, dan wenden ze zich smekend tot U!”* Het Boek: *“Maak hen te schande, misschien zullen zij dan ooit nog eens naar U zoeken, Eeuwige!”*

De psalmist was niet uit op de totale vernietiging van Israëls vijanden, maar op hun bestraffing met het doel dat ze daardoor tot inzicht komen en zich bekeren. Sterker nog, hij wil juist dat ze zich schamen en tot inkeer komen nog voordat de gloeiende toorn over hen neerkomt, zoals ook de profeet Sefanja schreef: *“Kom tot jezelf, kom tot inkeer, schaamteloos volk, voordat G'ds besluit wordt uitgevoerd. Als kaf dat wegstuift, zo snel vliegt een dag voorbij! Kom tot inkeer, voordat de dag aanbreekt, waarop de Eeuwige Zijn woede koelt!”* (צַפְנִיָּה Tz'fan'ya [Sefanja] 2:1-2, Groot Nieuws Bijbel).

Juist omdat G'ds vijanden zich hebben verenigd met het gemeenschappelijke doel Zijn volk uit te roeien zodat Israëls naam nooit meer genoemd zal worden, vraagt Asaf de Eeuwige om hun aangezicht met schande te overdekken zodat ze beseffen met Wie ze te maken hebben en zich alsnog in nederigheid smekend tot Hem wenden. De Eeuwige is immers rechtvaardig en genadig en zal Zijn deur ook voor individuele personen uit deze volken openhouden, die wel tot inkeer komen en Zijn naam zoeken.

תהלים Tehilim [Psalmen] 83:18-19

“Laten zij voor immer beschaamd en verschrikt worden, schaamrood worden en te gronde gaan, opdat zij weten, dat alleen uw naam is: Eeuwige, de Allerhoogste over de ganse aarde!” (NBG). NBV: *“Laat hen beschaamd staan, in verwarring raken en eerloos verloren gaan, voorgoed. Dan zullen zij weten dat Uw naam Eeuwige is, dat U alleen de Allerhoogste bent op aarde!”* Groot Nieuws Bijbel: *“Jaag hun schrik aan en zet ze beschaamd, diep beschaamd, voor altijd, tot hun dood. Zo zullen ze erkennen dat U de Eeuwige bent, dat U heerst over heel de aarde, U alleen, de allerhoogste G'd!”* Het Boek: *“Laten zij zich schamen en door schrik overmand worden, laat hen door de grond gaan van berouw. Dan zullen zij eindelijk beseffen dat U de Eeuwige bent, dat U de Allerhoogste bent op de aarde!”*

Asaf vraagt aan HaShem om Israëls vijanden beschaamd te laten staan en hen door de grond laat gaan door berouw. Een soortgelijk verzoek heeft ook David destijds aan de Eeuwige gericht en Hem gesmeekt: *“Dat beschaamd en vernederd worden wie mij naar het leven staan, dat eerloos terugdeinzen wie mij kwaad willen doen. (...) Dat beschaamd staan en vernederd wie zich verheugen op mijn ondergang. Dat met schaamte en schande bedekt worden wie zich boven mij verheffen!”* (תהלים Tehilim [Psalmen] 35:4 en 26, NBV). Het Boek: *“Laat hen, die mij willen doden, maar voor schut staan. Laat hen, die slechte plannen tegen mij beramen, maar beschaamd afdruipten. (...) Laten zij zich maar schamen, al die mensen die op mijn ondergang zitten te wachten. Ik hoop dat allen die mij verachten, te schande worden gezet!”* Maar voor hen die wilden dat hem recht wordt aangedaan voegde hij daar in de verzen 27 en 28 nog aan toe: *“Laat iedereen die op mijn eerherstel bedacht is zingen en lachen. Zij mogen zeggen, gedurig herhalen: Groot is de Eeuwige die Zijn dienaar vrede gunt! Mijn tong zal Uw rechtvaardigheid verkondigen en Uw lof zingen, alle dagen!”* (Willibrordvertaling).

Het is de wens van Asaf, dat de Eeuwige Israëls vijanden dermate zal laten schrikken dat ze zullen beseffen dat Hij de Eeuwige is, de Allerhoogste G'd, de Schepper van hemel en aarde! De dag zal zeker komen dat iedereen Hem als zodanig zal erkennen. De Eeuwige heeft immers gezegd: *“Laat de hele wereld zich, wanneer het om verlossing gaat, tot Mij wenden. Want Ik ben G'd; er bestaat geen andere god. Ik heb bij Mijzelf gezworen - en Mijn woord terugnemen doe Ik niet, want het is een waar woord - dat elke knie voor Mij zal buigen en dat elke tong trouw zal zweren aan Mijn naam. In de Eeuwige ligt al mijn gerechtigheid en kracht, zullen de mensen verklaren. Allen die zich tegen Hem verzetten, zullen tot Hem komen en zich schamen. In de Eeuwige worden alle generaties van Israël gerechtvaardigd en zij zullen zich op Hem beroemen!”* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 45:22-25, Het Boek). Deze profetie zal in vervulling gaan bij de wederkomst van Yeshua op Yom HaShem [de Dag van de Eeuwige]: *“Daarom heeft G'd Hem hoog verheven en Hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Yeshua elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde, en elke tong zal belijden: Yeshua haMashiach [Jezus Christus] is Adonai! tot eer van G'd, de Vader!”* (Filippenzen 2:9-11, NBV). Amen!